

Aarde, water, vuur, lucht

De elementen waren niet echt in balans deze zomer, dat zal u niet ontgaan zijn. Empedocles draait zich om in zijn graf. Empedocles? Dat was een Griekse filosoof die rond 450 voor Christus met de theorie kwam dat de elementen aarde, water, vuur en lucht alle fenomenen op onze planeet kunnen verklaren.

QED, quod erat demonstrandum, zou mijn voormalige wiskunde leraar Onderstal in dit verband zeggen. De afgelopen maanden kenmerkten zich door ongeëvenaard hoge lucht- en zeewater-temperaturen. Ook was sprake van overweldigende weersextremen en ongekende bosbranden. Hoeveel meer bewijs hebben we nodig wat betreft de noodzaak t.a.v. een meer klimaatneutrale samenleving? Spoiler alert: sommige politieke partijen die meedoen aan de komende Tweede Kamer verkiezingen hebben nog steeds niets in hun verkiezingsprogramma staan over de energietransitie of zeggen iets als 'we stoppen met klimaatbeleid'.

Aarde, water, vuur en lucht. In die volgorde behandelde Empedocles de 4 thema's. De redenatie was als volgt: eerst komt de aarde (de materie), daarop ligt het water, daar weer boven hangt de lucht en als er vuur is dan stijgt die tot 'boven' de lucht. Is één en ander in harmonie dan is sprake van een levensondersteunende situatie, is dit niet het geval dan krijg je chaos.

'Mooi' voorbeeld in dit verband: New York, eerste week juni. De hele stad (thema: aarde) ligt plat ten gevolge van rook (lucht) afkomstig van bosbranden (vuur) in Canada die veroorzaakt zijn door een tekort aan regen (water). Gevolg:

een uitermate ongezonde en gevaarlijke situatie voor alle inwonenden. De gemeten (PM2,5) fijn stof concentraties in de stad schoten door tot 300 microgram/m³ en meer (referentiewaarde Wereldgezondheidsorganisatie is 5 microgram/m³).

Wat de GGD van New York in dit verband adviseerde was onder andere: draag FFP2/N95 maskers, blijf zoveel mogelijk binnen, en gebruik waar mogelijk een 'air cleaner'. Makkelijker gezegd dan gedaan, dat laatste. Qua dat de luchtreinigers in de winkels van de Big Apple natuurlijk gelijk uitverkocht waren toen de overlast begon. Vandaar dat de GGD ook uitlegde hoe men zelf een DIY luchtreiniger kan maken (DIY = Do It Yourself).

Waarom vertel ik dit allemaal? Omdat ik denk dat het vaker gaat voorkomen dat de elementen uit balans zijn en we ook in Europa op termijn vaker met het beschreven luchtkwaliteitsprobleem te maken gaan krijgen. In bijvoorbeeld Athene is men het daar alvast mee eens.

Stel dat we over een paar jaar een keer 's zomers te maken hebben met wind die de verkeerde kant op staat en grootschalige bosbranden op de Veluwe of in het Zwarte Woud, zijn we dan voldoende voorbereid?

Column
Atze Boerstra

Atze Boerstra is directeur van adviesbureau bba binnenmilieu. Hij laat iedere editie zijn licht schijnen over heikele en minder heikele onderwerpen in de installatie-sector.

Een online TVVL-cursus 'maak je eigen luchtreiniger' zou in dit verband wel eens geen overbodige luxe kunnen gaan zijn. Hoeveel ik ook wel snap natuurlijk dat leveranciers van officiële luchtreinigers liever zien dat we allemaal preventief een professionele luchtreiniger aanschaffen.

Hoe ziet zo'n 'DIY air cleaner' eruit en hoe maak je die? Via YouTube kun je een instructie vinden over hoe je een zogenaamde Corsi-Rosenthal Box kunt maken met een huis-tuin-en-keuken ventilator, wat karton en 4 vlakfilters. De mooiste DIY luchtreiniger variant die ik online tegenkwam zit echter in de 4 elementen hoek en werkt met... vuur (elektriciteit) en water. Men neme een grote emmer met deksel. Het deksel wordt voorzien van een grote sparing waar een (computer) ventilator (met ducttape) in gemonteerd wordt (ventilator met de achterzijde naar onderen). Het geheel wordt voorzien van een 'omgevingslucht aanzuigslang', die tot onderaan in het water hangt waarmee de emmer gevuld is. Ventilator aan betekent dat de omgevingslucht via het water aangezogen en gefilterd wordt, denk aan een 'waterpijp' constructie. Garantie tot de voordeur maar probeer het eens in de eigen woonkamer als de burens buiten met de vuurkorf in de weer zijn.